



Inhoud

<i>Ter inleiding</i>	7
Hoofdstuk 1 De tunnel	11
Hoofdstuk 2 De wereld is een dorp	29
Hoofdstuk 3 Zorgen voor welzijn	37
Hoofdstuk 4 Het apparaat van de staat	61
Hoofdstuk 5 Een verandering van mentaliteit	73
Hoofdstuk 6 Mobiliteit en flexibiliteit	81
Hoofdstuk 7 Welke activiteiten?	89

Hoofdstuk 8	
België als vestigingsplaats	101
Hoofdstuk 9	
Werk nu!	105
Hoofdstuk 10	
Meer welzijn	117
Hoofdstuk 11	
Communicatie met de bevolking	123
Hoofdstuk 12	
De twaalf regels van de revolutie	125

Ter inleiding

Schrijven heeft mij altijd aangetrokken. Toen Uitgeverij Lannoo mij voorstelde een boek te schrijven, heb ik dan ook niet lang gearzeld. De keuze van het onderwerp was gemakkelijk. We leven in een tijd van grote economische en sociale veranderingen, en het debat over hoe wij ons sociaal-economisch model moeten aanpassen, komt langzaam op gang. Vooral het feit dat de jongeren, die goed opgeleid en sterk gemotiveerd zijn, moeilijk aan de bak komen, moet ons snel doen nadenken en handelen. Wij kunnen ons geen verloren generatie veroorloven.

Tijdens de voorbije vijftien jaar heb ik bedrijven geleid in zeer verschillende omstandigheden. Ik heb het enthousiasme gekend van een startend bedrijf en de euforie van fraaie resultaten, maar ook de inspanningen om rode cijfers recht te zetten. Vooral in moeilijke omstandigheden leert men bij. Moeilijkheden ontstaan zeer vaak door externe factoren: veranderingen in de markt, evolutie van de technologie, wijzigingen in de wisselkoersen... Indien een bedrijf, om welke reden dan ook, deze pro-

cessen niet herkent of er onvoldoende snel op reageert, kan het in ernstige moeilijkheden geraken. Hoewel de problemen van een land niet vergelijkbaar zijn met die van een onderneming en het bestuur van een land andere uitdagingen inhoudt, is er toch één vaststelling gemeenschappelijk: het snel herkennen van problemen en het snel reageren zijn essentieel. Daarom is er in België nood aan een grondige analyse van onze situatie en aan een debat over de maatregelen die zich opdringen.

Dit boek is een bijdrage tot deze analyse en dit debat, geschreven vanuit een zuiver rationeel-naïef standpunt. Ik heb geen rekening gehouden met de politieke haalbaarheid van mijn voorstellen. Volgens mij moeten de regeerders zelf de moed vinden om over hun schaduw te springen: wat onmogelijk lijkt, is het misschien niet. Een struisvogel is een indrukwekkend dier, maar bij gevaar steekt hij zijn kop in het zand. De grootste vogel ter wereld kan hard lopen, maar niet vliegen. Onze problemen zijn van een dergelijke omvang dat lopen niet meer volstaat, we moeten vliegen.

Dit is dus geen politiek boek. Het ligt niet in mijn bedoeling mij in het politieke debat in dit land te mengen. Ik ben van geen enkele partij lid en heb ook geen politieke ambities. Ongetwijfeld zal men sommige standpunten in een of andere politieke hoek willen plaatsen, maar zij zijn zeker niet vanuit die hoek neergeschreven. Dit is ook geen levensbeschouwelijk boek. Het tracht niet uit te ma-

ken of wij een bepaalde welzijnsfactor voorrang moeten geven boven een andere. Als u liever meer vakantie hebt dan meer geld, is dat voor mij geen probleem.

U zult in dit boek herhaaldelijk het woord 'staat' aantreffen. Het betreft daarbij in feite alle soorten overheden in dit land: de nationale, gewestelijke, provinciale en gemeentelijke, maar ook de pseudo-overheden zoals vakbonden, ziekenfondsen, paritaire comités en dergelijke. Ik maak ook bewust geen onderscheid tussen België en Vlaanderen. Wij zijn in Vlaanderen met Wallonië en Brussel verbonden in een sociaal-economische eenheid, of men dat nu prettig vindt of niet. Het is dus in ons belang dat het onze partners goed gaat. Als men in Wallonië geen autobussen in Vlaanderen bestelt, snijdt men in het eigen vlees; als wij in het Groothertogdom Luxemburg op vakantie gaan in plaats van in Wallonië, doen wij hetzelfde.

Bewust heb ik geen tabellen of grafieken ingelast. Het is geen boek alleen voor economen of statistici. Er is ooit gezegd dat economen vooral sterk zijn in het voorspellen van het verleden. Dit is een boek over de toekomst; daarom heb ik de analyse van ons verleden beperkt tot het essentiële.

Ten slotte wens ik twee mensen te bedanken. In de eerste plaats mijn vrouw, Lieve Mertens, die mij niet alleen toegelaten heeft nog wat meer af te knijpen van onze beperkte vrije tijd, maar ook in het dagelijkse leven een tegengewicht vormt voor mijn

industriële geïnspireerde meningen. Ook wil ik Peter Cuypers, eindredacteur bij *De Standaard*, bedanken voor de redactionele verfijning van dit boek.